

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ
ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН***

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 6. Актуальні проблеми кримінального права і процесу

Освітньої програми:	Право
Рівня вищої освіти:	другого (магістерського)
за спеціальністю:	081 Право
галузі знань:	08 Право

Рівне – 2022

Робоча програма дисципліни «Актуальні проблеми кримінального права і процесу» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, галузь знань 08 Право

Розробник: Боровик Андрій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

«01» вересня 2022 року

Зав. кафедри

(підпис)

Дерев'янко Н.З.

(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Ільків О.В.

Схвалено навчально-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № 1 від «01» вересня 2022 р.

Голова НМК

доц. Оверчук О.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 08 Право	обов'язковий компонент освітньої програми	
Загальна кількість годин – 120 Змістових модулів - 2	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Освітня програма «Право»	20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		80 год.	100 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «*Актуальні проблеми кримінального права і процесу*» схвалена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 081 Право за освітньо-професійною програмою «Право».

Предметом вивчення дисципліни є практичні аспекти застосування кримінального й кримінально-процесуального законодавства України. Аналіз актуальних проблеми кримінального права і процесу ґрунтується на здобутках науки кримінального права та процесу й практики їхнього застосування судовими й правоохоронними органами, а також адвокатами.

Мета вивчення курсу полягає у поглибленні знань щодо змісту норм кримінального й кримінально-процесуального законодавства України, а також практики їхнього застосування. Завданнями вивчення дисциплін «*Актуальні проблеми кримінального права і процесу*» є: 1) формування у здобувачів освіти системи науково-теоретичних знань з актуальних проблем кримінального права та процесу з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду; 2) розуміння проблемних аспектів кримінального та кримінально-процесуального законодавства; 3) знання новітніми науковими досягненнями у галузі кримінального та кримінально-процесуального права.

Під час лекційних та практичних занять, самостійної роботи студенти, майбутні фахівці з права, **набувають таких компетентностей: ЗКЗ (загальні компетентності), СК (спеціальні, фахові компетентності).**

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Опанувавши дисципліну «*Актуальні проблеми кримінального права і процесу*» студенти повинні володіти такими **програмами результатами навчання:**

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів .

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми кримінального права.

Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.

Поняття та види джерел кримінального права. Основні підходи до визначення джерел кримінального права України, їх значення для правозастосування.

Кримінальний кодекс України як основне джерело кримінального права. Кримінально-правове значення Конституції України. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України.

Бланкетні диспозиції і їх значення для застосування кримінально-правових норм.

Література: основна [1, 6, 10], допоміжна [13, 15, 16, 17, 23].

Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення.

Спеціальні питання кваліфікації незакінченої злочинної діяльності. Актуальні та дискусійні питання кваліфікації окремих видів готування до вчинення кримінального правопорушення. Кваліфікація співучасті. Кваліфікація готування до злочину.

Особливості кваліфікації окремих видів замаху на злочин. Кваліфікація посягання при «відхиленні дії». Кваліфікація при помилці в об'єкті, предметі, особі потерпілого. Кваліфікація замаху при альтернативному та неконкретизованому умислі. Формула кваліфікації попередньої злочинної діяльності.

Юридичне значення добровільної відмови від вчинення злочину. Умови правомірності добровільної відмови. Особливості добровільної відмови на стадії закінченого замаху. Кваліфікація невдалої добровільної відмови. Кваліфікація добровільної відмови співучасників.

Література: основна [1, 2, 6, 10], допоміжна [12, 13, 15, 18, 21].

Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування.

Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння, які передбачені Кримінальним кодексом України, іншими законодавчими актами та кримінально-правовою доктриною. Актуальні проблеми визначення поняття необхідної оборони. Проблемні питання відповідальності за завдання шкоди при затриманні злочинця. Крайня необхідність та проблемні питання визначення її ознак. Умови, що виключають злочинність діяння внаслідок виконання наказу чи розпорядження.

Література: основна [1, 6, 10], допоміжна [13, 15, 20].

Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та

здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи. Поняття вбивства та його види. Проблемні питання класифікації обставин, що обтяжують умисне вбивство. Проблема кваліфікації тілесних ушкоджень за ступенем тяжкості.

Актуальні питання, що виникають при кваліфікації зґвалтувань та інших кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Література: основна [1, 6, 10], допоміжна [1, 2, 13, 14, 15, 20].

Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції.

Проблеми законодавчого визначення кримінальних правопорушень у сфері корупції. Загальна характеристика предмету неправомірної вигоди. Актуальні проблеми та законодавчі прогалини щодо кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції при розслідуванні кримінальних проваджень даної категорії. Практика ЄСПЛ щодо порушення прав громадян при розгляді національними судами даної категорії справ.

Література: основна [1, 3, 5, 10], допоміжна [3, 5-10, 15].

Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти власності. Проблемі питання кваліфікації крадіжки, грабежу та розбою і відмежування їх від суміжних кримінальних правопорушень. Актуальні питання, що встановлені при розслідуванні шахрайства, вимагання, привласнення та інших видів кримінальних правопорушень проти власності.

Література: основна [1, 10, 11], допоміжна [13, 15, 20].

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми кримінального процесуального права.

Тема 7. Порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення.

Поняття порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі. Актуальні питання реалізації у кримінальному процесі недоторканності житла чи іншого володіння особи. Проблемні питання реалізації засад таємниці спілкування. Актуальні проблеми реалізації засади забезпечення права на свободу і особисту недоторканність. Порушення презумпції невинуватості під час кримінального провадження. Актуальні питання забезпечення права на захист. Проблеми реалізації засади змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів. Актуальні питання реалізації засади розумних строків у кримінальному процесі.

Література: основна [2, 4, 6-9, 13, 14], допоміжна [12, 13, 18, 20, 22].

Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.

Підслідність кримінальних проваджень у кримінальному процесі. Визначення підслідності прокурором та окремі заборони щодо вчинення останнім зазначених дій. Визнання доказів неприпустимими внаслідок

порушення правил підслідності кримінальних проваджень. Теорія «Плодів отруйного дерева» та її застосування у кримінальному процесі України. Практика ЄСПЛ за фактами порушення права на захист внаслідок порушення правил підслідності кримінальних проваджень.

Література: основна [6, 8, 9, 14, 12], допоміжна [4, 12, 13, 20].

Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.

Актуальні проблеми визначення підсудності у кримінальному процесі. Види підсудності. Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого. Правові наслідки порушення правил підсудності кримінальних проваджень в Україні. Проблемні питання здійснення судового розгляду у судах I, II та касаційної інстанції.

Література: основна [2, 6, 8, 11, 13], допоміжна [13, 20, 21].

Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні.

Поняття та характеристика поняття «Забезпечення права на захист» в Україні. Загальна характеристика фактів порушення права на захист на всіх стадіях кримінального процесу. Практика ЄСПЛ щодо порушення права на захист національними судами при здійсненні правосуддя.

Література: основна [2, 6-9, 12-14], допоміжна [12, 13, 19, 20].

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л-б	інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми кримінального права.												
Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування.	12	2	2			8	12		2			10
Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.	12	2	2			8	12		2			10
Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції.	12	2	2			8	12		2			10
Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.	12	2	2			8	12	2				10
Разом за змістовним модулем 1	72	12	12			48	72	6	6			60
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми кримінального процесуального права.												
Тема 7. Порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.	12	2	2			8	12					10

Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні.	12	2	2			8	12		2			10
Разом за змістовним модулем 2	48	8	8			32	48	4	6			40
Загальна кількість годин	120	20	20			80	120	10	10			100

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
Денна форма			
1	Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.	2	
2	Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення.	2	
3	Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування.	2	2
4	Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.	2	2
5	Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції.	2	2
6	Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.	2	
7	Тема 7. Порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення.	2	2
8	Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.	2	
9	Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.	2	
10	Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні.	2	2
	Разом:	20	10

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.	8	10
2	Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення	8	10
3	Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування	8	10
4	Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи	8	10
5	Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції	8	10
6	Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності	8	10
7	Тема 7. Порушення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення.	8	8
8	Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.	8	10

9	Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.	8	10
10	Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні.	8	10
	Разом	80	100

5. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми кримінального права.				
Тема 1. Проблемні питання визначення джерел кримінального права.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [1, 6, 10], допоміжна [13, 15, 16, 17, 23].	6
Тема 2. Актуальні проблеми стадій вчинення кримінального правопорушення.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді	основна [1, 2, 6, 10], допоміжна [12, 13, 15, 18, 21].	6
Тема 3. Обставин, що виключають злочинність діяння: проблема визначення та застосування.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді.	основна [1, 6, 10], допоміжна [13, 15, 20].	6
Тема 4. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [1, 6, 10], допоміжна [1, 2, 13, 14, 15, 20].	6
Тема 5. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері корупції.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [1, 3, 5, 10], допоміжна [3, 5-10, 15].	6
Тема 6. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	основна [1, 10, 11], допоміжна [13, 15, 20].	6

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми кримінального процесуального права.				
Тема 7. Порухення конституційних прав громадян у кримінальному процесі України: актуальні питання сьогодення	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Анотування основних та додаткових джерел з теми. Підготовка доповіді.	основна [2, 4, 6-9, 13, 14], допоміжна [12, 13, 18, 20, 22].	6
Тема 8. Проблемні питання порушення правил підслідності кримінальних проваджень.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [6, 8, 9, 14, 12], допоміжна [4, 12, 13, 20].	6
Тема 9. Проблемні питання визначення підсудності та судового провадження у різних інстанціях.	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [2, 6, 8, 11, 13], допоміжна [13, 20, 21].	6
Тема 10. Актуальні питання порушення права на захист у кримінальному провадженні	Конспектування тематичного матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів. Виконання завдань практичної роботи	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	основна [2, 6-9, 12-14], допоміжна [12, 13, 19, 20].	6

6. Методи навчання:

1. Лекції із застосуванням пояснювально-ілюстративного методу, із використанням роздаткового матеріалу та мультимедійних презентацій.
2. Практичні заняття з застосуванням інтерактивних методів проведення практичних занять (режим бесіди, діалогу).
3. Складання опорного конспекту теми, побудова структурної схеми окремого питання, систематизація інформації у вигляді таблиці тощо;
4. Методи та прийоми активізації навчальної діяльності студента під час лекційних та практичних завдань (дискусія, дебати тощо).
5. Поточне консультування. Самостійна робота студентів з літературними та Інтернет-джерелами.
6. Презентація результатів виконаних завдань та досліджень студентом.

Методи контролю:

При вивченні студентами курсу «Актуальні проблеми кримінального права і процесу» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;

- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти:

1. Поняття та види джерел кримінального права.
2. Основні підходи до визначення джерел кримінального права України, їх значення для правозастосування.
3. Кримінальний кодекс України як основне джерело кримінального права.
4. Кримінально-правове значення Конституції України.
5. Зв'язок кримінального права із конституційним.
6. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України.
7. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права України.
8. Бланкетні диспозиції і їх значення для застосування кримінально-правових норм.
9. Необхідність тлумачення норм кримінального законодавства.
10. Поняття тлумачення кримінально-правових норм.
11. Основні підходи до визначення тлумачення кримінально-правових норм.
12. Об'єкт і предмет тлумачення. Мета тлумачення кримінально-правових норм.
13. Принципи тлумачення норм кримінального законодавства.
14. Спеціальні питання кваліфікації незакінченої злочинної діяльності.
15. Актуальні та дискусійні питання кваліфікації окремих видів готування до злочину.
16. Кваліфікація співучасті. Кваліфікація готування до злочину.
17. Особливості кваліфікації окремих видів замаху на злочин.
18. Кваліфікація посягання при «відхиленні дії».
19. Кваліфікація при помилці в об'єкті, предметі, особі потерпілого.
20. Кваліфікація замаху при альтернативному та неконкретизованому умислі.
21. Формула кваліфікації попередньої злочинної діяльності.
22. Юридичне значення добровільної відмови від вчинення злочину.
23. Умови правомірності добровільної відмови.
24. Кваліфікація невдалої добровільної відмови.
25. Кваліфікація добровільної відмови співучасників.
26. Актуальні проблеми обставин, що виключають злочинність діяння, їх поняття та види.
27. Обставини, що виключають злочинність діяння.
28. Актуальні проблеми необхідної оборони, її поняття та умови правомірності. Мета необхідної оборони. Співрозмірність необхідної оборони.
29. Перевищення меж (ексцес) необхідної оборони.
30. Відповідальність за ексцес оборони.
31. Уявна оборона. Диференціація відповідальності при уявній обороні.

32. Актуальні проблеми затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, її підстави й ознаки.

33. Вимушений характер завдання шкоди злочинцю при його затриманні.

33. Відповідальність за завдання шкоди при затриманні небезпечі вчиненого посягання й обставинам затриманої особи до шкоди, що була завдана.

34. Відповідальність за заподіяння шкоди, що не була необхідною для затримання злочинця.

35. Актуальні проблеми крайньої необхідності, її підстави й ознаки.

36. Вимушеність завдання шкоди у стані крайньої необхідності. Об'єктивні ознаки крайньої необхідності.

37. Характер дій у стані крайньої необхідності. Своєчасність крайньої необхідності.

38. Межі завдання шкоди у стані крайньої необхідності.

39. Актуальні питання кваліфікації кримінального правопорушення за виконання наказу або розпорядження. Поняття, зміст та правове значення цих обставин.

40. Умови, що виключають злочинність діяння внаслідок виконання наказу чи розпорядження.

41. Кримінальна відповідальність за вчинення умисного злочину під час виконання явно незаконного наказу або розпорядження.

42. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України.

43. Спеціальні питання кваліфікації незакінченої злочинної діяльності.

44. Актуальні та дискусійні питання кваліфікації окремих видів готування до злочину.

45. Проблемні питання кваліфікації співучасті. Кваліфікація готування до злочину.

46. Особливості кваліфікації окремих видів замаху на вчинення кримінального правопорушення.

47. Юридичне значення добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.

48. Актуальні питання визначення обставин, що виключають злочинність діяння, їх поняття та види.

49. Актуальні проблеми необхідної оборони, її поняття та умови правомірності.

50. Проблемні питання, що виникають при затриманні особи, що вчинила кримінальне правопорушення.

51. Проблемні питання визначення поняття крайньої необхідності.

52. Актуальні питання кваліфікації діянь особи при виконанні наказу або розпорядження.

53. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя особи.

54. Актуальні проблеми кваліфікації умисного вбивства за обтяжуючих обставин.

55. Актуальні питання визначення пом'якшуючих обставин при вчиненні умисного вбивства.

56. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

56. Актуальні проблеми, що виникають при кваліфікації умисного тяжкого тілесного ушкодження.

57. Проблемні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.

58. Актуальні питання кваліфікації корисливих кримінальних правопорушень проти власності.

59. Проблемні питання розмежування крадіжки від суміжних складів кримінальних правопорушень.

60. Актуальні проблеми кваліфікації грабежу.

61. Проблемні питання кваліфікації шахрайства.

62. Актуальні питання при кваліфікації вимагання.

63. Завдання кримінального провадження та проблеми їх виконання.

64. Актуальні питання дії кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.

65. Актуальні проблеми, що виникають при порушенні конституційних прав громадян при розслідуванні кримінального провадження.

66. Актуальні проблеми реалізації засади забезпечення права на свободу і особисту недоторканність.

67. Актуальні питання забезпечення права на захист.

68. Проблемні питання реалізації процесуального статусу осіб, які здійснюють кримінальне провадження.

69. Проблеми реалізації процесуального статусу підозрюваного, обвинуваченого у кримінальному процесі.

70. Актуальні проблеми участі потерпілого і свідка у кримінальному процесі.

71. Проблемні питання визначення підслідності кримінальних проваджень.

72. Актуальні проблеми визначення строків досудового розслідування.

73. Проблеми ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.

74. Актуальні проблеми здійснення спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.

75. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування.

76. Актуальні проблеми визначення підсудності у кримінальному процесі.

77. Порядок підготовчого судового провадження. Актуальні питання закінчення підготовчого судового провадження.

78. Загальні положення судового розгляду кримінального провадження.

79. Правова природа, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку.

80. Проблемні питання провадження у суді касаційної інстанції.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизовувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	

13. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт.
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Обов'язкова:

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

2. Актуальні питання сучасного кримінального провадження : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Л.І. Аркуша, Ю.П. Алєнін, О.О. Торбас, В.К. Волошина, Л.М. Гуртієва, А.В. Мурзановська, В.А. Завтур, М.М. Стоянов ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 171 с.

3. Боровик А.В. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності за корупційні злочини: монографія. Луцьк: СПД Гадяк Ж.В., друкарня «Волиньполіграф», 2017. 248 с.

4. Borovyk A. V., Derevianko N. Z. Implementation of the right to receive professional legal assistance in Ukraine (administrative and legal principles): monograph. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2021. 248 p.

5. Боровик А. В., Мезенцева І. Є. Протидія корупційній злочинності: підручник. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В. друкарня «Волиньполіграф»^{TM}, 2018. 592 с.

6. Боровик А. та інші. Правові висновки Верховного суду в кримінальному судочинстві після реформи правосуддя. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 512 с.

7. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законодавства України з дотримання та запобігання порушень основних свобод і прав людини. За заг. ред. Чижмарь К.І. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 808 с.

8. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. За заг. ред. Лошицького М.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 1288 с.

9. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар законів України «Про порядок відшкодування шкоди завданої громадянину незаконними діями органів досудового розслідування, прокуратури і суду», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві». За заг. ред. Журавльова Д.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 616 с.

10. Боровик А.В. та інші. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 2 вересня 2020 року. \ За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 864 с.

11. Дроздов О. М., Дроздова О. В. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд. Київ, 2018. 624 с.

12. Кримінальний процес України: навчальний посібник (практикум)/ Озерський І.В., Боровик А.В. Київ: Видавництво ТОВ Копі-центр К., 2016. 100 с.

13. Кримінальний процес : підруч. / Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П./ кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О. Ф. Кобзар. У 2-х ч. Ч. 1. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017 337 с.

14. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) I частина (пункти 1-299) / переклад з англ. мови О. Дроздова, О. Дроздової. 2019. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/posibnik-st-6-kriminalnii-protsestualnii-aspekt-1-chastina.pdf> (дата звернення: 13.02.2022).

Додаткова:

1. Боровик А.В. Дослідження особи злочинця, при розслідуванні заподіяння тілесних ушкоджень особам, що відбувають покарання у виді позбавлення волі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Ужгород, №47, Том 3, 2017. С.41-45.

2. Боровик А.В. Дослідження особи потерпілого, при розслідуванні заподіяння шкоди здоров'ю особам, що відбувають покарання у виді позбавлення волі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Одеса, 2017 №29, Том 2. С.81-84

3. Боровик А.В. Кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією: проблемні питання поняття та класифікації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. Випуск 56. Том 2. 2019. С.60-65.

4. Боровик А. Визнання недопустимості доказів через порушення правил підслідності як спосіб ухилення від покарання за вчинення корупційних кримінальних правопорушень. *National Law Jurnal: theory and practice*. 2019. №1 (35). С.165-168

5. Боровик А.В. Дослідження питань кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання за кордоном. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Одеса, 2019 №41, Том 2. С.69-74. DOI:<https://doi.org/10.32841/2307-1745.2019.41-2.15>.

6. Боровик А.В. Сучасний стан дослідження кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання в Україні. *Юридичний бюлетень*. Одеса, ОДУВС, 2019. Вип.10. С.130-141. DOI:<https://doi.org/10.32850/2414-4207.2019-10.18>

7. Боровик А.В. Про складності при дослідженні кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення в Україні та іноземних державах. *Visegrad Journal on Human Rights*, 1 (volume 1) 2020. Р.60-64.

8. Боровик А.В. Міжнародні стандарти щодо кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. Том 31 (70) №2, 2020. С. 27-35. DOI:<https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.2-3/05>

9. Боровик А.В. Щодо європейських стандартів кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Актуальні проблеми держави і права*. №85, 2020. С.22-29. DOI:<https://doi.org/10.32837/apdp.v0i85.1820>.

10. Боровик А.В. Національні стандарти кримінальної відповідальності за

корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Соціологія права*. №3-4 (38-39), 2021 С.81-86. DOI:<https://doi.org/10.37687/2413-6433.2021-3-4.12>

11. Боровик А.В. Вчинення кримінального правопорушення у зв'язку із виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку, як обставина, що обтяжує покарання. *Київський часопис права* 2021 №4 С.244-251. DOI:<https://doi.org/10.32782/klj/2021/4/37>

12. Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства : матер. Всеукр. наук.-практ. конфер., присвяч. до 70-річчя д. ю. н., професора Ю. П. Алєніна (21 квітня 2017 р., м. Одеса) / за ред. Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк ; відп. за вип. І. В. Гловюк ; уклад. В. А. Завтур ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса : Юрид. л-ра, 2017. – 344 с.

13. Актуальні проблеми кримінального права та процесу: матеріали круглого столу (м. Острог, 11 травня 2021 р.) / ред. кол.: Попелюшко В. О. та ін. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 70 с.

14. Катеринчук К.В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.

15. Кримінальне право України. Загальна частина: Навчальний посібник / За редакцією О.М. Омельчука. Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. 208 с.

16. Дроздов О. М. Джерела кримінально-процесуального права України / За наук. ред. Ю. М. Грошевий. Харків : СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2008. 208 с.

17. Дроздов О. М. Наукові підходи щодо перспектив перегляду у екстраординарних судових провадженнях окремих судових рішень, ухвалених у заочному кримінальному провадженні. *Форум права*. 2015. № 1. С. 92–103.

18. Дроздов О. М. Актуальні питання здійснення захисту від провокації (підбурювання) особи на вчинення злочину у світлі практики Європейського суду з прав людини. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 2. С. 31-44.

19. Дроздов О. М. Дроздова О. В. Актуальні питання дотримання вимог пунктів 1 та 3 (d) статті 6 Конвенції на прикладі справи Даштан проти Туреччини (з коментарями). *Вісник національної асоціації адвокатів України*. 2017. № 11. С. 29-41.

20. Практика Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: збірник рішень / уклад.: О. В. Авраменко, А. Я. Хитра, Р. М. Шехавцов. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 358 с.

21. Сачко О.В. Проблеми реалізації верховенства права при застосуванні особливих форм та режимів кримінального провадження : монографія / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора академіка академії політичних наук України В. М. Тєртишника. Дніпропетровськ : Дніпровський національний університет ім. Олєся Гончара; Ліра Лтд, 2018. 404 с.

22. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2015. 440 с.

23. Шемшученко Ю. С., Тєртишник В. М. Доктринальні проблеми забезпечення верховенства права в процесі конституційної й судово-правової реформи в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. спецвипуск. Ч. 1. 2017. С. 46–52

Законодавство:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006р.) *Офіційний вісник України*. 2006. №32. Ст. 2371.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № **2341-III** (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. UPL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.02.2022).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № **4651-VI** (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 01.02.2022).
5. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.92 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 9. Ст. 62 (зі змінами та доповненнями).
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 № **2453-VI**. (зі змінами та доповненнями). *Верховна Рада України*. UPL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17> (дата звернення: 01.02.2022).
7. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19> (дата звернення: 01.02.2022).
8. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 05.01.2017 р. № 794-VIII. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення 20.08.2021).
9. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577.

Інформаційні ресурси

- 1.Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
- 2.Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
- 3.Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
- 4.EUR-Lex. – <https://eur-lex.europa.eu/content/welcome/about.html>
- 5.Цифрові юристи. Цифрова освіта. – <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-lawyers>